

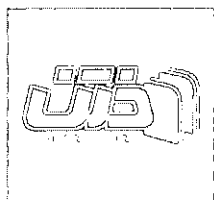
اصول نظری و عملی جیره‌نویسی برای طیور

دکتر مجتبی زاغری

دانشیار دانشگاه تهران

سرشناسه	زاغری مجتبی :
عنوان و نام پدیدآور	اصول نظری و عملی جیره نویسی برای طیور/ مجتبی زاغری
مشخصات نشر	تهران: ختن: ۱۳۹۲
مشخصات ظاهری	ج بدون شماره گذاری مصور
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۹۱۲۸۹-۳-۸ :
وضعیت فهرست نویسی	فبا :
موضوع	مرغ و خروس ها - خوراک رسانی
موضوع	مرغ و خروس ها - خوراک و خوراک رسانی - داده پردازی
موضوع	تغذیه
رده بندی کنگره	۶۳۶/۵۰۸۵۲ : ۱۳۹۲ الف ۶۳۶/۵۰۸۵۲
رده بندی دیویی	۶۳۶/۵۰۸۵۲ :
شماره کتابشناسی ملی	۳۱۵۵۲۲۶ :

صنعت نشر و انتشارات ختن، تهران، خیابان انقلاب، مقابل دانشگاه تهران، مجتمع فروزنده،

تألیف	دکتر مجتبی زاغری
ناشر	ختن
قطع	وزیری
نوبت چاپ	اول
تاریخ	تابستان ۱۳۹۲
تیراژ	۱۰۰۰
صفحات	۲۱۶
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۹۱۲۸۹-۳-۸
لیتوگرافی	نورنگ ۷۷۵۲۹۳۶۳-۷۷۵۳۱۰۲۷
چاپ و صحافی	طرفه ۵۵۲۶۹۲۸۷-۸

۱۱۵۰۰ تومان

ختن: تهران، خیابان انقلاب، مقابل دانشگاه تهران، مجتمع فروزنده،
طبقه اول اداری، واحد ۵۰۱، تلفن: ۶۶۹۵۴۰۰۰

به نام و به یاد و به شکر خدا
خداوند یاریگر و رهگشای
به لطفش چنین دفتر آغاز شد
رجیره نویسی دری باز شد
که باشد فراروی دانشوران
همه داهیان و پژوهشگران
نیاز اکید است بر اهل فن
ز تغذیه هر نکته اش صد سخن
امید است باشد همی چاره ساز
به هر جا که باشد در آنجا نیاز
الهی بر این نامه خشنود باش
همی راضی ای صاحب جود باش
تو لطفی نکو باش با یاد او
ز خاطر مبر ذکر و اوراد او

لیلا لطفی

فهرست

۳	فصل اول: احتیاجات مواد مغذی
۳	برآورد احتیاجات
۳	جداول احتیاجات
۷	جداول عمومی
۱۳	جداول اختصاصی سویه‌ها
۲۸	برآورد احتیاجات از طریق مدل‌ها و معادلات تابعیت
۴۰	روش‌های تعیین احتیاجات مواد مغذی
۴۱	آزمون چنددامنه
۴۴	برآزنده نمودن معادلات تابعیت
۴۴	خط شکسته
۵۲	تابع چندجمله‌ای درجه دو
۵۷	تابع نمایی
۶۳	مقایسه مدل‌های پاسخ تغذیه‌ای
۶۶	منابع

۷۱	فصل دوم: ترکیبات مواد مغذی موجود در مواد خوراکی
۷۱	برآورد ترکیبات مواد مغذی موجود در مواد خوراکی
۷۱	جداول ترکیبات مواد مغذی موجود در مواد خوراکی
۷۱	جداول عمومی و منطقه‌ای
۷۷	برآورد ترکیبات مواد مغذی موجود در مواد خوراکی به وسیله پایگاه داده‌ها

پیش نیاز جیره نویسی آگاهی از احتیاجات مواد مغذی برای گروه های مختلف طیور (جوجه گوشتی، مرغ تخم گذار و مرغ های مادر)، ترکیب مواد مغذی موجود در مواد خوراکی و قابلیت استفاده از آن ها توسط پرنده است. به همین دلیل در برنامه درسی رشته دانشگاهی علوم دامی، عنوان های درسی تغذیه ۱، ۲ و ۳ به ترتیب به مباحث اصول تغذیه، مواد خوراکی و جیره نویسی اختصاص یافته است. کتاب حاضر تحت عنوان اصول نظری و عملی جیره نویسی برای طیور ناگزیر شامل سه فصل است.

فصل اول با عنوان احتیاجات مواد مغذی به چگونگی برآورد و تعیین نیاز مواد مغذی در گروه های مختلف طیور پرداخته است. در این فصل خواننده با تاریخچه برآورد و تعیین احتیاجات، مراکز و مؤسسه های علمی فعال در این زمینه و همچنین عوامل مؤثر بر تعیین احتیاجات و پیرو آن درستی و اعتبار مقادیر ارایه شده آشنا می شود. به گونه ای که خواننده در پایان می تواند اطلاعات در دسترس به وسیله منابع مختلف را ارزیابی نماید. همچنین در این فصل تعدادی از جداول برآورد احتیاجات برحسب نیاز کشور و جهت آگاهی خواننده و استفاده برای جیره نویسی در فصل سوم ارایه شده است.

عنوان فصل دوم ترکیبات مواد مغذی موجود در مواد خوراکی است. در این فصل در مورد چگونگی برآورد و اندازه گیری یا تعیین مواد مغذی موجود در مواد خوراکی، برتری ها و ایرادهای روش های مختلف و قابلیت استفاده از این مواد مغذی توسط پرنده به تفصیل بحث شده است. با مطالعه این فصل خواننده می تواند از بین منابع موجود بهترین منبع را براساس شرایط موجود برگزیند. در این فصل نیز تعدادی از جداول و روابط تابعیت به منظور برآورد مواد مغذی موجود در مواد خوراکی و قابلیت استفاده از آن ها برحسب نیاز کشور ارایه شده است. در پایان این فصل چگونگی تعیین ارزش اقتصادی مواد خوراکی جهت اخذ تصمیم بر استفاده یا عدم استفاده در فرمول خوراک و میزان و حدمجاز استفاده از مواد خوراکی مطالبی در حد نیاز ارایه شده است.

فصل سوم کتاب، بیش از نیمی از حجم مطالب کتاب و نقطه ثقل آن را شامل می شود. عنوان این فصل تنظیم فرمول جیره است. در این فصل خواننده با تکیه بر پیش نیازهای جیره نویسی یعنی آگاهی از احتیاجات پرنده و ترکیب مواد مغذی موجود در مواد خوراکی با روش های مختلف تنظیم فرمول جیره آشنا می گردد. آموزش تنظیم فرمول جیره از ساده ترین روش آغاز و با دقیق ترین و سریع ترین آن ها خاتمه یافته است. در تدوین این فصل جزئیات روش ها تشریح و مؤلف بر این باور است که جیره نویسی با روش های پیشرفته و نرم افزارهای کامپیوتری نیازمند تسلط به روش های دستی و دانش ریاضیات به اندازه حل معادلات چند مجهولی، ماتریس ها و مدل های خطی و غیر خطی است. به هر تقدیر مطالب این کتاب به گونه ای تدوین شده است که افراد با سطوح مختلف آگاهی می توانند از مطالب ارایه شده بهره مند شوند. در بخش پایانی این فصل جدیدترین معیارهای تنظیم مواد مغذی جیره به ویژه مکمل های ویتامینی شرح داده شده است. در نهایت به عنوان نتیجه گیری

اقدام به فرموله کردن یک جیره با رعایت تمام نکات و مطالب ارایه شده، گردیده است. شایان ذکر است که در این کتاب با هدف ارتقاء و مقایسه روش‌ها، تقریباً از آغاز تا انجام بر روی یک تمرین (تنظیم فرمول جیره جوجه گوشتی) اهتمام شده است. بدیهی است با یادگیری اصول نظری و عملی جیره‌نویسی تفاوت زیادی از لحاظ فرموله کردن جیره برای گروه‌های مختلف طیور وجود ندارد.

مؤلف با بیش از ۱۵ سال سابقه تدریس جیره‌نویسی در گروه علوم دامی دانشگاه تهران و مشاوره و مدیریت تغذیه مزارع پرورش مرغ لاین، اجداد، مادر، گوشتی و تخم‌گذار با احساس کمبود منبعی مناسب برای دانشجویان و پژوهشگران اقدام به جمع‌آوری دست‌نوشته‌های خود نموده است. بدون شک تألیف کتابی با این عنوان کاری بس دشوار است. لذا این کتاب به عنوان آغاز این راه خالی از ایراد نیست و آگاهی از نظرات خواننده گرامی مزید امتنان مؤلف خواهد بود.

مجتبی زاغری

دانشیار دانشگاه تهران

mzaghari@ut.ac.ir